

ANTIDOPINGOHJELMA

Suomen Yleisurheilu

Suomen Yleisurheilun lähtökohtana on sataprosenttinen sitoutuminen antidopingtoimintaan ja World Anti-Doping Agency WADA:n, World Athletics WA:n sekä Suomen antidopingsäännöstöihin ja niiden henkeen.

Sisällys

Yleisurheilun vastuullisuusohjelmaan sisältyvä puhtaaseen urheiluun sitoutuminen ja antidopingtyö näkyvät Suomen Yleisurheilun toiminnassa, ja kaikki toimijat halutaan sitouttaa mukaan tämän ohjelman avulla.

1. ANTIDOPING SUOMEN URHEILULIITON SÄÄNNÖISSÄ	2
1.1 Toimintasäännöt	2
1.2 Kurinpitösäännöt	3
2. ANTIDOPINGOHJELMAN TAVOITTEET JA TOIMENPITEET	3
2.1 Yleisurheilun antidopingohjelman tavoitteena on	3
2.2 Tavoitteisiin pääsemiseksi Suomen Yleisurheilu	3
3. SUOMEN YLEISURHEILUN ANTIDOPINGTYÖN ORGANISOINTI JA VASTUUALUEET	4
3.1 Suomen Urheiluliiton hallitus	4
3.2 Toimitusjohtaja	4
3.3 Huippu-urheilun valmennuksesta vastaava (Huippu-urheilujohtaja ja General Manager)	4
3.4 Urheilutoimenjohtaja	4
3.6 Antidopingohjelman päivittäminen	5
4. VIESTINTÄ	5
4.1 Yleistä	5
4.2 Sisäinen viestintä antidopingtilanteissa	6
4.3 Ulkoinen viestintä antidopingtilanteissa	7
5. ANTIDOPINGPYKÄLÄT SOPIMUKSISSA	7
5.1 Urheilijat	7
5.2 Urheilijasopimukset	7
5.3 Valmentajat ja muut toimihenkilöt	7
5.4 Henkilökunta	8
5.5 Yhteistyökumppanit	8
6. DOPINGVALVONTA	8
6.1 Dopingtestaus	8
6.2 Testauspoolit	9

6.3 Erivapaudet.....	9
6.4 Toimintaohje dopingrikkeen käsittelyssä.....	10
7. MITTARIT JA SEURANTA.....	10

Yleisurheilun vastuullisuusohjelmaan sisältyvä puhtaaseen urheiluun sitoutuminen ja antidopingtyö näkyvät Suomen Yleisurheilun toiminnassa, ja kaikki toimijat halutaan sitouttaa mukaan tämän ohjelman avulla.

1. ANTIDOPING SUOMEN URHEILULIITON SÄÄNNÖISSÄ

1.1 Toimintasäännöt

Suomen Urheiluliiton toimintasäännöissä sitoudutaan antidopingtoimintaan seuraavissa pykälissä

4.2. Sitoutuminen WA:n ja EA:n sääntöihin ja erityismääräyksiin

Suomen Urheiluliitto tunnustaa, hyväksyy, soveltaa, ottaa huomioon ja sitoutuu noudattamaan WA:n ja EA:n kulloinkin voimassa olevia perussääntöjä, kilpailusääntöjä ja erityismääräyksiä.

5.1. Sitoutuminen urheilun yhteisiin vakavien rikkomusten käsittelyyn

Liitto ja sen jäsenet sitoutuvat liikunnan ja urheilun yhteisiin vakavaa epäasiallista käyttäytymistä ja vakavia eettisiä rikkomuksia koskeviin kurinpitomääräyksiin ja urheiluyhteisön yhteisen eettisten rikkomusten kurinpitolautakunnan toimivaltaan ja sääntöihin sekä sen päätöksiin. Liiton jäsenet sitouttavat omat jäsenensä ja toiminnassaan mukana olevat henkilöt ja yhteisöt edellä mainittuihin kurinpitomääräyksiin ja kurinpitolautakunnan toimivaltaan, sääntöihin ja päätöksiin.

5.2. Sitoutuminen urheilun oikeusturvalautakunnan toimivaltaan

Liitto ja sen jäsenet sekä jäsenten jäsenet sitoutuvat urheilun oikeusturvalautakunnan toimivaltaan. Liiton ja sen jäsenten tekemistä päätöksistä voi valittaa urheilun oikeusturvalautakuntaan, mikäli tehty päätös kuuluu lautakunnan toimivaltaan.

5.3. Sitoutuminen antidopingtoimintaan

Liitto, sen jäsenet ja jäsenten jäsenet ovat sitoutuneet kulloinkin voimassa olevaan Suomen antidopingsäännöistöön, Maailman antidopingsäännöistöön, Kansainvälisen Olympiakomitean, Kansainvälisen Paralympiakomitean ja kansainvälistenkattojärjestöjensä antidopingsäännöstöön sekä Suomen allekirjoittamien kansainvälisten antidopingsopimusten mukaisiin sääntöihin.

8.3 Dopingrikkomukset

Epäillyissä dopingrikkomuksissa 1.1.2021 alkaen kurinpitovaltaa käyttää kuitenkin voimassa olevassa Suomen antidopingsäännöstyössä mainittu kurinpitoeelin.

1.2 Kurinpitosäännöt

Suomen Urheiluliiton kurinpitosäännöissä Asiakirja43 (yleisurheilu.fi) sitoudutaan antidopingtoimintaan pykälän neljä seuraavissa kohdissa

Liiton jäsen seurat, toimijat ja muut pykälässä yksi mainitut henkilöt ovat velvollisia kaikessa toiminnassaan noudattamaan liiton ja kansainvälisen yleisurheiluliiton (jäljempänä WA) antamia sääntöjä tai määräyksiä, eettiset periaatteet mukaan lukien. Sama koskee yleisiä eettisiä arvoja, reilun pelin periaatteita, hyvää urheiluhenkeä, kansallisia ja kansainvälisiä antidopingsääntöjä sekä Suomen lakia.

Kurinpitosääntöjen nojalla voidaan rangaista sitä, joka 7. g) syyllistyy voimassa olevan antidopingsäännösten mukaiseen dopingrikkomukseen kilpailussa tai kilpailujen ulkopuolella tai ei noudata antidopingsäännöstyössä määrättyjä urheilijan tukihenkilön velvollisuuksia.

2. ANTIDOPINGOHJELMAN TAVOITTEET JA TOIMENPITEET

2.1 Yleisurheilun antidopingohjelman tavoitteena on

- Pitää yleisurheilu puhtaana dopingista säännöllisellä ja mahdollisimman kattavalla antidopingkoulutuksella ja -kasvatuksella opettaa terveitä ja kestäviä elämäntapoja ja asenteita rehdin urheiluhengen sekä yhteisten sääntöjen kunnioittamisen kautta
- turvata urheilijoiden, kaikkien eri toimihenkilöiden ja urheiluyhteisön oikeus reiluun ja puhtaaseen kilpailuun
- määrittää liiton antidopingtyön vastuualueet ja tehtävät
- määrittää ne toimenpiteet, joilla liiton, sen piirien ja seurojen toiminnassa mukana olevien urheilijoiden, valmentajien sekä luottamus- ja toimihenkilöiden antidopingtyöhön liittyvä tietous päivittyy säännöllisesti
- tehdä yhteistyötä antidopingtyötä tekevien tahojen kanssa
- harjoittaa avointa, säännöllistä ja tehokasta viestintää antidopingasioissa
- ehkäistä antidopingtyöhön mahdollisesti liittyviä epäselvyyksiä ja väärinymmärryksiä
- vaikuttaa lajin kansainväliseen antidopingtyöhön

2.2 Tavoitteisiin pääsemiseksi Suomen Yleisurheilu

- jakaa aktiivisesti antidopingtietoutta kaikessa urheilija-, ohjaaja-, valmentaja-, kilpailujen järjestäjä, henkilöstö-, luottamus-, seuratoimija- ja muussa koulustoiminnassaan.
- informoi Kamu-lääkehakusivustoa <https://kamu.suek.fi/fi/>, Kielletyt aineet ja menetelmät urheilussa –vihkosta leireillä, ohjaaja- ja valmentajakoulutuksessa, seura- ja piiripäivillä ja muissa koulutustilaisuuksissa• ylläpitää ja tarvittaessa päivittää ohjaaja- ja valmentajakoulutuksessa käytettävien materiaalien antidopinguuden.
- tekee aktiivista yhteistyötä World Anti-Doping Agency WADA:n, World Athletics WA:n Athletics Integrity Unit AIU:n, European Athletics EA:n, International Paralympic Committee IPC:n, Suomen urheilun eettinen keskus SUEK:n ja Olympiakomitean kanssa antidopingtyön toteuttamiseksi ja kehittämiseksi.

- on huolellinen ja huomioi antidopingtyön, dopingsäännöt ja -pykälät urheilijoiden, valmentajien, managerien, henkilöstön, seurojen ja muiden mahdollisten tahojen kanssa tekemisään sopimuksissa.
- kannustaa urheiluseuroja antidopingkoulutusten järjestämiseen, sekä huolehtii urheiluseurojen kouluttamisesta ja antidopingasioiden tiedottamisesta.
- huolehtii osaamisestaan ja vastuistaan aiheeseen liittyvissä kriisi- ja muissa tiedotusyhetyksissä.

Kaikessa antidopingtyössä pääpaino on ennaltaehkäisevissä toimenpiteissä: kasvatuksessa, koulutuksessa, pelisääntökusteluissa, tiedotuksessa ja viestinnässä, urheilija- ja valmentajasopimuksissa sekä työ- ja yhteistyösopimuksissa.

Yleisurheilun antidopingohjelmassa linjatut antidopingtoimenpiteet ovat osa liiton vuosittaista toimintasuunnitelmaa. Antidopingohjelma on osa Suomen Urheiluliiton vastuullisuus -ohjelmaa.

3. SUOMEN YLEISURHEILUN ANTIDOPINGTYÖN ORGANISOINTI JA VASTUUALUEET

3.1 Suomen Urheiluliiton hallitus

Suomen Urheiluliiton hallitus kantaa päävastuun antidopingtyön koordinoinnista ja asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus sitoutuu toimintaan suorittamalla verkkokoulutukset (I Run Clean, Puhtaasti Paras). Käytännön toteutuksesta ja seurannasta vastaavat toimitusjohtaja, urheilutoimenjohtaja, huippu-urheilujohtaja, General Manager ja hallinto- ja vastuullisuuspäällikkö. Koulutussuunnitelman toteutumista seurataan vuosittain ja luvut kirjataan liiton toimintakertomukseen.

3.2 Toimitusjohtaja

Toimitusjohtaja vastaa kansainvälisistä yhteyksistä ja eri sopimusten allekirjoittamisesta.

3.3 Huippu-urheilun valmennuksesta vastaava (Huippu-urheilujohtaja ja General Manager)

Huippu-urheilun valmennuksesta vastaava toimii yhdyshenkilönä WA:n ja SUEK:ntestauspooliin kuuluvien urheilijoiden sekä valmennusryhmien olinpaikkatietoihinliittyvissä kysymyksissä, seuraa AIU:n myöntämiä erivapauksia ja on liiton päävastuullinen yhteyshenkilö SUEK:n suuntaan. Valmennuksesta vastaava vastaa siitä, että maajoukkueissa ja valmennusryhmissä olevat urheilijat (valmennuksen yhteistyösopimusten yhteydessä antidopingsäännöt), valmentajat ja muut toimihenkilöt sitoutuvat SUL:n antidopingohjelmaan. I Run Clean ja Puhtaasti paras -verkkokoulutukset toteutetaan sekä SUEK:n kouluttajien toteuttamia info- ja koulutustilaisuuksia järjestetään ryhmiin kuuluville tahoille.

3.4 Urheilutoimenjohtaja

Urheilutoimenjohtaja vastaa siitä, että antidopingkoulutus on huomioitu liiton omassa valmentajakoulutuksessa sen kaikilla tasoilla (tasot 1–3). Urheilutoimenjohtaja vastaa lisäksi liiton valmentajakoulutuksessa käytettävän koulutusmateriaalin antidoping-osuuden päivityksistä yhteistyössä SUEK:n kanssa. Vähimmäistavoitteena on, että koulutukseen osallistuvat tuntevat Suomen antidopingsäännösten ja tietävät, mistä hankkia aiheeseen liittyvää lisätietoa.

Valmentajakoulutuksen lähtökohtana tasoilla 1–3 on valmentajan työn perustaminen eettisesti kestävään arvopohjaan, joka perustuu urheilijan ja sääntöjen kunnioittamiseen.

Valmentajakoulutus jaetaan sisällöllisesti seuraaviin kokonaisuuksiin:

- valmentaja terveyskasvattajana - terveet elämäntavat
- kokonaisvaltainen valmennus
- kielletyt aineet ja menetelmät urheilussa
- ravintovalmennus (mm. ravintolisät)

Urheiluliitto kannustaa urheiluseuroja antidopingkoulutusten järjestämiseen, sekä huolehtii urheiluseurojen kouluttamisesta ja antidopingasioiden tiedottamisesta urheiluseuroille yhteistyössä viestintäpäällikön kanssa.

Urheiluyksikkö vastaa nuorten arvokilpailuihin osallistuvien (U18), alueellisen nuorten maajoukkue-toimintaan kuuluvien urheilijoiden, lasten ja nuorten sekä seurajoukkoseurojen kouluttamisesta Puhtaasti paras – ja I Run Clean - verkkokoulutusten sekä SUEKin kouluttajien toteuttamien info- ja koulutus-tilaisuuksien järjestämisestä.

3.6 Antidopingohjelman päivittäminen

Antidopingohjelman päivitys tehdään tarpeen mukaan hallituksen ja muiden vastuullisten tahojen kanssa. Hallinto- ja vastuullisuuspäällikkö vastaa antidopingohjelman tietojen koordinoinnista ja päivittämisestä.

4. VIESTINTÄ

4.1 Yleistä

Antidopingasiat ovat keskeisessä osassa SUL:n viestinnässä. SUL:n henkilökunnalta edellytetään henkilöstön käsikirjan kirjauksen mukaisesti ehdottoman kielteistä suhtautumista dopingiin sekä aktiivista osallistumista antidopingtyöhön, minkä tulee näkyä jokaisen SUL:n työntekijän omassa viestinnässä. Henkilöstöpäivillä tapahtuvaan henkilökunnan viestintäkoulutukseen kuuluu säännöllisesti antidopingnäkökulma, jota korostamalla dopingin vastaiset arvot juurtuvat SUL:n sisäiseen viestintään.

SUL:n keskeisille sidosryhmille tuotettavissa materiaaleissa ja järjestettävissä tilaisuuksissa antidopingasiat ovat aina mukana. Antidopingviestintään kuuluva koulutus- ja valistustyö on tarkemmin eritelty tämän ohjelman muissa kohdissa. Antidoping on huomioitu myös SUL:n strategiassa, toimintasuunnitelmassa ja vuosikertomuksessa.

SUL:n tuottamassa tiedotusmateriaalissa korostetaan ehdottoman dopingvastaista linjaa. Dopingiin ja antidopingiin liittyvistä asioista kerrotaan nopeasti, avoimesti ja ajantasaisesti niissä puitteissa, kuin lainsäädäntö ja antidopingsäännöt sen mahdollistavat. Antidopingtietoa on saatavilla SUL:n nettisivuilla <https://www.yleisurheilu.fi/antidoping/>. Sivuilta löytyvät linkit Urheiluliiton antidopingohjelmaan, SUEK:n KAMU-lääkehakuun, erivapausmenettelyyn, ILMO-palveluun ja Puhtaasti paras -verkkokoulutukseen. Lisäksi SUL:n nettisivujen linkkilistan kansainvälisten ja kansallisten linkkikokoelmien pääkategorioista löytyvät linkit Maailman Antidopingtoimiston (WADA) ja Suomen urheilun eettinen keskus SUEK:n sivuille.

SUL:n viestintä tekee jatkuvaa yhteistyötä Suomen urheilun eettisen keskuksen viestintäyksikön kanssa dopingiin ja antidopingiin liittyvissä asioissa. SUL:n ja SUEK:n viestintä ovat toistensa virallisen tiedotejakelun piirissä ja SUEK:n tiedotteita välitetään SUL:n sisäiseen tiedotejakeluun ja nettisivuille. Tiedotejakelun kohteena ovat säännöllisesti useamman kerran vuodessa urheilijat, valmentajat, seuratoimijat ja yhteistyökumppanit.

4.2 Sisäinen viestintä antidopingtilanteissa

Operatiivista toimintaa koskevien potentiaalisten kriisitilanteiden ja muiden poikkeavien tai kurinpiitoa vaativien tapahtumien kohdalla noudatetaan tiedoksiantoa tämän ohjeistuksen mukaisesti, jotta varmistetaan riittävä tietoisuus organisaation sisällä vaarantamatta kuitenkaan asioiden luottamuksellisuutta ja arkaluonteisuutta.

Tiedoksiannoissa noudatetaan erityistä tarkkuutta ja varovaisuutta, sekä pidetään huoli erityisesti tilanteen vaatimasta luottamuksellisuudesta. Sisäinen tiedoksianto erotetaan kaikissa tilanteissa julkisesta tiedoksiannosta. Sisäisen tiedoksiannon tehtävänä on valmistaa organisaatiota sisäisesti myöhempää varten, ja mahdollistaa operatiivinen toiminta tilanteen mukaisella tavalla ja siihen reagoiden.

Tiedoksianto tehdään toimialakohtaisesti vastuuhenkilöille sen ohella mitä tässä ohjeistuksessa erikseen tietyistä osa-alueista ja niiden toimista ohjeistetaan. Kaikissa tapauksissa käytetään tämän ohjeistuksen ohella tilankeharkintaa ja arviota siitä, mikä merkitys operatiivisessa toiminnassa on kyseisellä tiedolla.

Tiedoksianto tehdään viipymättä kaikille niille henkilöille, joilla katsotaan olevan tiedonsaantitarve. Tiedonsaantitarvetta arvioidaan paitsi tapauskohtaisesti myös tilanteen edistymisen mukaan. Tilanteen muuttuessa myös tiedonsaantitarve saattaa olla henkilöillä, jotka eivät ole aiemmissa vaiheissa tietoa saaneet.

Antidopingasioiden kohdalla tiedoksianto tehdään kaikkien SUEK:lta tai muulta vastaavalta organisaatiolta saatavien ilmoitusten kohdalla toimitusjohtajalle, valmennuksen ja koulutuksen johtajalle sekä huippu-urheilun valmennuksesta vastaavalle. Ilmoituksilla tarkoitetaan dopingrikkomuksiin, niiden epäilyyn tai niiden osiin liittyviä urheilijakohtaisia ilmoituksia. Kun kyse on dopingrikkomusasiasta, tehdään tiedoksianto myös viestintäpäällikölle ja puheenjohtajalle.

Kaikissa tilanteissa viestintäpäällikölle annetaan asiasta vähintään perustiedot viimeistään siinä vaiheessa, kun on selvää, että asiasta täytyy välittömästi tai joka tapauksessa lähitulevaisuudessa viestiä myös julkisesti.

Jokainen työntekijä ja toimihenkilö on velvollinen ilmoittamaan saamistaan tiedoista vähintään toimitusjohtajalle. Toimitusjohtaja varmistaa, että tieto tämän jälkeen saavuttaa muut henkilöt, joilla on asiassa tiedonsaantitarve.

Kaikissa kriisireagointia vaativissa ja muissa tämän ohjeistuksen vastaavissa tilanteissa on varmistuttava siitä, että tieto on vähintään kahden henkilön tiedossa. Ellei varsinaista vastuuhenkilöä kyseiselle sektorille ole nimettynä, tiedoksianto tehdään puheenjohtajalle ja toimitusjohtajalle, jotka yhdessä päättävät jatkotoimenpiteistä.

4.3 Ulkoinen viestintä antidopingtilanteissa

Dopingrikkomuksen käsittelyyn on SUL:ssa oma kriisiviestintäohjeisto, joka opastaa kriisin tunnistamiseen ja nopeaan sisäiseen tiedottamiseen oikeita kanavia käyttäen. Dopingiin liittyvissä kriisiviestintätilanteissa tiedotustoimintaa johtaa liiton toimitusjohtaja ja kaikki sisäiset ja ulkoiset tiedotustoimenpiteet keskitetään SUL:n viestintäyksikölle, jonka toiminnasta vastaa SUL:n viestintäpäällikkö. SUL:n virallisia kommentteja dopingtapauksista antavat vain SUL:n puheenjohtaja ja toimitusjohtaja.

Dopingtapaukseen liittyvässä kriisiviestinnässä SUL:n ohjeisto painottaa asioiden ehdottoman luottamuksellista käsittelyä ja hyvin organisoitua sisäistä tiedottamista ennen asian julkista tiedottamista. Julkinen tiedottaminen toteutetaan SUEK:n sääntöjen ja lainsäädännön puitteissa ehdottoman avoimesti ja niin nopeasti kuin asian perusteellinen julkinen käsittely on mahdollista. Tapaukset käsitellään ja toteutetaan yhteistyössä SUEK:n kanssa.

SUL:n kriisiviestintäohjeisto perustuu Olympiakomitean lajiliitoille antamiin kriisiviestinnän suosituksiin ja Olympiakomitean kriisiviestintäohjeistoon.

5. ANTIDOPINGPYKÄLÄT SOPIMUKSISSA

Liiton ja sen valmennusryhmiin kuuluvien urheilijoiden välisissä kirjallisissa yhteistyösopimuksissa, valmentajien kirjallisissa valmentajasopimuksissa, sekä osittain yritysten kanssa tehtävissä yhteistyösopimuksissa on antidopingpykälä. Sopimustekstit päivitetään vuosittain ja uusia sopimuksia tehtäessä.

5.1 Urheilijat

Kaikki Suomisport-palvelun kautta yleisurheilun lisenssin lunastavat sitoutuvat noudattamaan kulloinkin voimassa olevaa Suomen antidopingsäännöstöä ja ovat keskeytyksettä dopingvalvonnan piirissä.

5.2 Urheilijasopimukset

Urheilijat ovat sitoutuneet yhteistyösopimuksiinsa antidopingtoimintaan ja dopingvalvontaan kulloinkin voimassa olevien antidopingsäännösten mukaisesti. Mikäli urheilijan todetaan syyllistyneen dopingrikkomukseen sopimuskauden aikana, urheilijalle määrätään rangaistus dopingrikkomuksesta ja lisäksi SUL voi purkaa valmennustukisopimuksen ja periä sopimuksen perusteella maksetun taloudellisen tuen takaisin. Lisäksi Urheiluliitto on oikeutettu sopimussakkoon. Sopimusurheilijoiden sopimukseen kirjataan velvoite Puhtaasti paras – ja I Run Clean - verkkokoulutuksen suorittamisesta.

5.3 Valmentajat ja muut toimihenkilöt

Valmentajat ovat sitoutuneet valmentajasopimuksiinsa noudattamaan voimassa olevia antidopingsäännöksiä. Mikäli valmentajan todetaan syyllistyneen dopingrikkomukseen sopimuskauden aikana, valmentajalle määrätään rangaistus dopingrikkomuksesta ja lisäksi Urheiluliitto voi purkaa valmentajasopimuksen ja periä sopimuksen perusteella maksetun taloudellisen tuen takaisin.

5.4 Henkilökunta

Henkilöstön käsikirjan kirjauksen mukaan henkilökunnalta edellytetään ehdottoman kielteistä suhtautumista dopingiin sekä aktiivista osallistumista antidopingtyöhön, minkä tulee näkyä jokaisen SUL:n työntekijän omassa viestinnässä. Jokainen henkilökunnan jäsen suorittaa Puhtaasti paras -verkkokoulutuksen.

5.5 Yhteistyökumppanit

Suomen Yleisurheilu sisällyttää yritys yhteistyösopimuksiinsa dopingpykälän/antidopingohjelmansa yhteistyökumppanin kanssa erikseen sovittavalla tavalla. Mahdollisen dopingrikkomuksen tapahtuessa SUL voi pyytää SUEK:lta antidopingohjelmansa puolueetonta arviointia. Tämän perusteella SUL pystyy osoittamaan vastuullisen antidopingtoimintansa sekä julkisille rahoittajille että sponsoreille kuin medialle. Yritysyhteistyösopimuksista vastaavat toimitusjohtaja ja markkinointiyhtiön toimitusjohtaja.

6. DOPINGVALVONTA

6.1 Dopingtestaus

Suomen antidopingsäännösten perusteella SUEK:lla ja muilla antidopingorganisaatioilla on oikeus tehdä dopingtestejä urheilijoille, jotka ovat sitoutuneet antidopingsäännösten. Periaatteessa kaikki urheilijat, jotka osallistuvat järjestäytyneeseen urheilu- ja kilpailutoimintaan, ovat dopingvalvonnan piirissä.

SUEK vastaa dopingvalvonnasta Suomessa. Suomen Urheiluliiton jäsenseurojen urheilijoille dopingtestejä teettävät kotimaassa SUEK, Maailman antidopingtoimisto (WADA) ja World Athletics (WA). Testien käytännön suorittamisesta Suomessa vastaa useimmiten SUEK:n valtuuttama testiryhmä, kansainvälisissä kilpailuissa kansainvälisen lajiliiton alaisuudessa. Testattavien urheilijoiden valinnasta vastaa testin tilaajataho, joka voi olla WADA, IOC, IPC, WA tai SUEK.

Dopingtestejä tehdään sekä kilpailuissa että kilpailujen ulkopuolella esimerkiksi leireillä ja tavanomaisissa harjoitusolosuhteissa tai urheilijan kotona. Testit suoritetaan ennalta ilmoittamatta. Näin toimitaan myös kilpailutapahtumien yhteydessä, lukuun ottamatta kansainvälisiä arvokilpailuja, joissa kansainvälisen lajiliiton säännöt määräävät dopingtestien tekemisestä. Kilpailutesseissä kilpailunjärjestäjä on velvollinen toimimaan yhteistyössä SUEK:n testiryhmän kanssa.

Liitto tiedottaa kilpailunjärjestäjiä testauskäytännöistä ja niihin liittyvistä velvoitteista kilpailunjärjestäjien koulutuksessa sekä järjestelysopimuksissa. Kilpailunjärjestäjä on velvollinen järjestämään asianmukaiset dopingtestitilat. Lisäksi sen pitää tarvittaessa järjestää täysi-ikäisiä saattajia dopingtestiryhmälle sekä toimittaa tiedot, jotka helpottavat testauksen kulkua, kuten kilpailujen osallistujalistat, osallistujien matkasuunnitelmat ja majoitusosoitteet sekä kilpailujen lopputulokset. Ajantakaiset ohjeistukset ja velvoitteet löytyvät SUEK:n sivuilta: Ohjeet kilpailujen järjestäjille - Suek

6.2 Testauspoolit

Osa huippu-urheilijoista kuuluu joko WA:n, SUEK:n tai molempien tahojen rekisteröityyn testauspooliin. Testauspoolien olinpaikkatietojärjestelmien ansiosta urheilijoita voidaan testata ennalta tiedottamatta kilpailujen ulkopuolella, milloin ja missä tahansa. Maailmanlaajuinen järjestelmä parantaa urheilijoiden tasavertaisuutta ja tukee puhtaan urheilun periaatetta. Mikäli rekisteröityyn testauspooliin kuuluva urheilija ei ole ollut tavoitettavissa testiin ilmoittamansa tunnin aikana ja/tai on laiminlyönyt ilmoitusvelvollisuutensa yhteensä kolme kertaa kahdentoista kuukauden aikana kansainvälisessä tulostenkäsittelystandardissa määritellyllä tavalla, asiaa voidaan käsitellä mahdollisena dopingrikkomuksena. Suomen Yleisurheilu toimii yhteistyössä SUEK:n kanssa testauspoolien luomisessa, ylläpitämisessä ja urheilijoiden tiedottamisessa heitä koskevista velvoitteista, sekä toimittaa SUEK:lle testauspooliurheilijoiden kriteerit täyttävien urheilijoiden nimet ja yhteystiedot. Testauspooliurheilijoita koskevissa asioissa liiton yhteyshenkilöinä toimii valmennuspäällikkö.

Liitto informoi SUEK:a valmennusryhmien kokoonpanoista (nimet, syntymäajat ja yhteystiedot) sekä näiden kilpailu- ja leiriohjelmista säännöllisesti. Informoinnista vastaa huippu-urheilujohtaja.

6.3 Erivapaudet

Mikäli urheilijan sairauden hoito vaatii jonkin urheilussa kielletyn lääkeaineen tai menetelmän käyttöä, hoidolle voidaan hakea erivapautta. Erivapausmenettely voi tehdä mahdolliseksi kyseisen kielletyn hoitomuodon käytön.

SUEK:n lajikohtaisen tasomäärittelyn piiriin kuuluvien urheilijoiden tulee hakea erivapautta kansainvälisen erivapausstandardin ja SUEK:n ohjeiden mukaisesti ennakoon. SUEK:n erivapauspäätös koskee kansallisen tason urheilijaa ja kansallisen tason kilpailuja kaikkialla maailmassa.

Lajikohtaisen tasomäärittelyn ulkopuolella olevien urheilijoiden kohdalla SUEK tarkistaa jälkikäteen (mahdollisen dopingtestin jälkeen), että kiellettyjen aineiden ja menetelmien luettelossa olevien aineiden käytölle on lääketieteellinen peruste. Tämän osoittamiseksi urheilijan tulee hakea erivapautta takautuvasti. Tasomäärittely on nähtävillä SUEK:n internetsivuilla Erivapaus urheilijan lääkityksessä - SUEK.

Kansainvälisen yleisurheiluliiton (WA:n) rekisteröityyn testauspooliin kuuluvien urheilijoiden ja kansainvälisten kilpailujen listalla oleviin kilpailuihin osallistuvien urheilijoiden tulee hakea tarvitsemansa erivapaudet suoraan AIU:ltä. Jos urheilijalla on edellä mainitulle tasolle noustessaan jo ennestään voimassa oleva SUEK:n myöntämä erivapaus, sille tulee hakea tunnustus AIU:ltä. WA ei tunnusta automaattisesti kaikkia SUEK:n myöntämiä erivapauksia.

Paraurheilijoiden kohdalla tasomäärittelyn piiriin kuuluvat opetus- ja kulttuuriministeriön urheilijaapurahaa saavat urheilijat. Paraurheilijoiden erivapausanomukset myöntää IPC.

Maajoukkueiden vastuulääkärit ja huippu-urheilun valmennuksesta vastaava ohjeistavat urheilijoita kansallisten ja kansainvälisten erivapauksien hakemiseen liittyvissä asioissa. Liiton internetsivujen vastuullisuussivuston antidopingosiossa on linkit SUEK:n ja AIU:n sivuille, joista löytyvät ohjeet erivapausmenettelyyn. Suomen Yleisurheilu viestii ja opastaa erivapausmenettelyyn liittyvistä asioista jäsenseuroilleen ja muille keskeisille toimijoille seurakirjeissään ja muissa viestintäkanavissaan. Tarvittavien erivapauksien voimassaolon varmistaminen on urheilijan vastuulla.

6.4 Toimintaohje dopingrikkeen käsittelyssä

Suomen antidopingsäännösten mukaan dopingrikkomuksia koskeva käsittely ja päätösvalta kuuluvat Antidopingasioiden kurinpito- lautakunnalle tai joissain tapauksissa SUEK:lle. Itsenäistä päätösvaltaa käyttävä, SUEK:n yleiskokouksen nimeämä kurinpitolautakunta tutkii ja tekee päätöksen siitä, onko dopingrikkomus tapahtunut vai ei ja määrää seuraamukset.

Suomen Urheiluliitto tekee yhteistyötä SUEK:n kanssa dopingrikkomustapauksissa ja dopingvalvonnassa ja raportoi SUEK:lle tiedoista, jotka viittaavat dopingrikkomukseen. Toimitusjohtaja toimii liiton dopingvalvonnan yhteyshenkilönä.

Dopingrikkomusepäilyyn liittyvän tulostenkäsittelyn yhteydessä SUEK toimittaa asiaankuuluvat ilmoitukset aina dopingrikkomusepäilylle, jolla on oikeus kertoa tästä oman harkintansa mukaan kenelle tahansa. Lisäksi SUEK välittää tiedon rikkomusepäilystä epäillyn lajiliiton toimitusjohtajalle, jolla on oikeus jakaa luottamuksellinen tieto niille henkilöille, joilla on perusteltu tarve tietää asiasta.

SUEK julkistaa tapauksen, kun kurinpitopäätös on lopullinen, eikä siitä voi enää valittaa minnekään. Siihen asti tiedot ovat salassa pidettäviä – tai kun rikkomuksesta epäilty itse julkisesti vahvistaa rikkomusepäilyn. Ennen julkistamista SUEK on yhteydessä lajiliittoon. Julkistamisen jälkeen myös liiton edustajat voivat viestiä asiasta.

SUEK voi toimittaa tiedon rikkomusepäilystä myös Suomen Olympiakomitealle, Suomen Paralympiakomitealle ja/tai OKM:lle tarpeen mukaan. SUEK välittää tiedon myös rikkomuksesta epäillyn kansainväliselle lajiliitolle ja WADA:lle.

Suomen antidopingsäännösten perustuviin päätöksiin voi hakea muutosta Urheilun oikeusturvalautakunnalta. Jos kyseessä on kansainvälisen tason urheilija tai kansainvälinen urheilutapahtuma, muutosta voi hakea ainoastaan Urheilun kansainväliseltä välimiesoikeudelta (CAS). Suomen Urheiluliitto tukee dopingrikkomuksesta kiinni jäänyttä urheilijaa, jotta hän ei jää asian kanssa yksin. Menettelystä sovitaan urheilijan edustaman seuran kanssa.

7. MITTARIT JA SEURANTA

Antidopingohjelman mittarit:

- Dopingrikkomusten määrä
- Puhtaasti paras -koulutuksen suoritusmäärä yleisurheilussa

Vastuullisuusohjelman toteutumista seurataan vuosittain osana liiton toimintakertomusta sekä toiminnan suunnittelun ja arvioinnin vuosikelloa. Seuranta perustuu ohjelmakohtaisiin mittareihin, säännöllisiin kyselyihin, koulutus- ja lisenssirekistereihin sekä muihin käytössä oleviin raportointijärjestelmiin.

Vastuullisuusohjelmat ovat jatkuvia kehittämisohjelmia, joita päivitetään tarvittaessa toimintaympäristön muutosten, arviointitulosten ja urheiluyhteisön linjausten mukaisesti.

Liiton vastuullisuustyö koostuu viidestä vastuullisuusohjelmasta, joiden toteutumista tarkastellaan vuosittain sekä erillisinä kokonaisuuksina että osana liiton strategian toimeenpanoa. Tarvittaessa tavoitteita, toimenpiteitä ja mittareita tarkennetaan.